

SCB

STATISTISKA CENTRALBYRÅNS

-4. MRS 1970

BIBLIOTEK

STATISTISKA MEDDELANDEN
STATISTICAL REPORTS 1969

Producent Statistiska centralbyrån
Producer National Central Bureau of Statistics

Referent	Datum	Meddelande nr	Sida
Förste aktuarie B Gustafsson 08 - 20 47 97	6.6.1969	J 1969:22	1(6)

~~Sverige~~
J

JORDBRUKSRÄKNINGEN 1966

Några resultat av en specialbearbetning av materialet efter 1968 års områdesindelning i de objektiva skördeuppskattningarna och skördeskadeskyddet

Definitiva uppgifter

Some results of a special study of the material from the agricultural census of 1966 according to the division into districts in the objective yield surveys and the crop insurance 1968

Inledning

En del av programmet för den allmänna jordbruksräkningen i september 1966 har omfattat en specialbearbetning efter 1968 års områdesindelning i de objektiva skördeuppskattningarna och skördeskadeskyddet. Denna specialbearbetning är nu avslutad. Härvid har uppgifter om antal brukningsenheter, total åkerareal med fördelning på grödor, antal husdjur m m framräknats för varje uppskattningsområde efter mönster av den i jordbruksräkningens huvudpublikation redovisade bearbetningen.

Resultaten har sammanställts i en särskild rapport, Promemorior från SCB, nr 4, som kan erhållas genom rekvisition från statistiska centralbyrån, Byrån för jordbruksstatistik, Fack, 102 50 Stockholm 27.

Rapportens innehåll anges närmare i bilaga 1.

I detta meddelande ges en kortfattad beskrivning av indelningen i skördeuppskattningsområden. Uppgifter lämnas om antalet skördeuppskattningsområden per län. Vidare göres en jämförelse av totala åkerarealen för produktionsområden och riksområden beräknad dels genom en summering över församlingar och delar av församlingar, dels genom en summering av åker över skördeuppskattningsområden. I en särskild tabell redovisas uppgifter om områdenas storleksfördelning med avseende på åkerareal i hektar och antal brukningsenheter.

Utgivare: Statistiska centralbyrån, Fack, 102 50 Stockholm 27

Meddelandena ges ut intermittent. Prenumeration kan göras genom varje bokhandel eller genom AB Nordiska Bokhandeln, Fack, 101 10 Stockholm 1. Pris: helår 400 kr, lösnummer 1:50 (om ej annat anges); grupp Am, I, Iv, P och T vardera 75 kr; grupp Bo, J och N vardera 50 kr; grupp R och U vardera 30 kr; grupp Be, H och S vardera 20 kr. Ansvarig utgivare: Gustaf Berglund, Statistiska centralbyrån.

Published by the National Central Bureau of Statistics, Fack, S-102 50 Stockholm 27, Sweden

The reports are issued from time to time. They may be obtained from Nordiska Bokhandeln, Fack, S-101 10 Stockholm 1, Sweden. Annual subscription: Sw.Kr. 400. Single issue: Sw.Kr. 1:50 (unless otherwise specified). Subgroups Am, I, Iv, P, T respectively: Sw.Kr. 75; subgroups Bo, J, N respectively: Sw.Kr. 50; subgroups R, U respectively: Sw.Kr. 30; subgroups Be, H, S respectively: Sw.Kr. 20.

Indelningen i skördeuppskattningsområden

För 1968 års skördeuppskattningar var landet indelat i 415 områden, av vilka 6 var uppdelade på två länsdelar. Vid områdesindelningen har målsättningen varit att bilda så enhetliga områden som möjligt med avseende på det årliga skördeutfallet. Härvid har jordarten och klimatologiska faktorer speciellt beaktats. Områdena har i de flesta fall gjorts geografiskt sammanhängande. Separat indelning har gjorts för varje län och man har eftersträvat en anpassning av gränsdragningen till den traditionella indelningen av landet i naturliga jordbruksområden. (En utförlig redogörelse för indelningen i skördeuppskattningsområden har lämnats i SM J 1966:43 och SM J 1969:7.)

I största möjliga utsträckning har områdena byggts upp med utgångspunkt från församlingar, men dessa har i vissa fall bedömts vara så heterogena ur jordbrukssynpunkt att en delning varit nödvändig. Av de cirka 2 500 församlingarna i riket har 166 delats. För de delade församlingarna har i samband med skördeuppskattningarna redan tidigare på grundval av uppgifter från 1966 års jordbruksräkning upprättats förteckningar över brukningsenheterna inom varje församlingsdel. Dessa förteckningar har nu utnyttjats vid uppdelningen av jordbruksräkningens blankettmaterial.

Antal skördeuppskattningsområden inom olika län framgår av följande sammanställning:

Län	Antal skördeuppskattningsområden	Län	Antal skördeuppskattningsområden
A och B	13	P södra delen	17
C	10	P norra delen	19
D	12	R	29
E	19 ¹	S	23
F	19 ¹	T	16
G	14 ²	U	12
H	21 ²	W	15
I	8 ¹	X	14
K	9 ¹	Y	15
L	28 ¹	Z	10
M	31 ¹	AC	18
N	17	BD	12
O	20	Hela riket	415 (421)

Av tabell 1 framgår hur de 415 områdena fördelar sig efter åkerareal i hektar och antal brukningsenheter.

Sammanförandet av skördeuppskattningsområdena i 8 produktionsområden och 3 riksområden

Skördeuppskattningsområdena har sammanförts till större områden, vilka så nära som möjligt ansluter till den i annan jordbruksstatistik utnyttjade indelningen på 8 produktionsområden och 3 riksområden. Grupperingen av skördeuppskattningsområdena har gjorts på följande sätt.

- 1) Ett område delat på två län.
- 2) Två områden delade på två län.

Om hela arealen i ett skördeuppskattningsområde tillhört samma produktionsområde har området förts till detta. Då ett skördeuppskattningsområde innefattat areal tillhörande olika produktionsområden har en 50-procentsregel tillämpats. Området har då förts till det produktionsområde inom vilket 50 % eller mera av åkerarealen varit belägen.

Om arealen i ett skördeuppskattningsområde tillhört flera produktionsområden och s k delade församlingar ingått i uppskattningsområdet har särskilt prövats om området vid tillämpningen av 50-procentsregeln blivit hänfört till det ur jordbrukssynpunkt mest naturliga produktionsområdet. I två fall (område nr 363 i Kristianstads län och område nr 495 i Hallands län) har genomgången medfört avsteg från en strikt tillämpning av 50-procentsregeln.

För de 8 grupperna av skördeuppskattningsområden anges i nedanstående tablå den totala åkerarealen enligt 1966 års jordbruksräkning. Denna areal jämförs med åkerarealen enligt den i jordbruksräkningen tillämpade indelningen på produktionsområden. För flertalet områden är skillnaden i åkerarealen enligt de båda indelningsgrunderna tämligen liten. Som mest uppgår den till 3,5 %.

	Produktionsområde ¹							
	Gss	Gmb	Gns	Ss	Gsk	Msb	Nn	Nö
Areal enl produktionsområdesindelningen, ha	359 088	329 593	460 385	695 091	609 943	235 807	197 141	171 363
Areal vid gruppering av skördeuppskattningsområden, ha	348 311	341 185	471 335	703 896	595 644	233 721	195 994	168 325
Avvikelse i % av arealen enl produktionsområdesindelningen	- 3,0	+ 3,5	+ 2,4	+ 1,3	- 2,3	- 0,9	- 0,6	- 1,8

- 1) Gss = Götalands södra slättbygder
 Gmb = Götalands mellanbygder
 Gns = Götalands norra slättbygder
 Ss = Svealands slättbygder
 Gsk = Götalands skogsbygder
 Msb = Mellersta Sveriges skogsbygder
 Nn = Nedre Norrland
 Nö = Övre Norrland

Motsvarande beräkning för de 3 riksområdena har givit följande resultat:

	Södra och mellersta Sveriges slättbygder	Södra och mellersta Sveriges skogs- o dalbygder	Norra Sverige
Areal enl riksom- rådesindelningen, ha	1 844 157	845 750	368 504
Areal vid gruppering av skördeuppskatt- ningsområden, ha	1 864 727	829 365	364 319
Avvikelse i % av arealen enl riks- områdesindelningen	+ 1,1	- 1,9	- 1,1

SUMMARY

In this study the material from the agricultural census of 1966 has been regrouped according to the division into districts applied in the objective yield surveys and the crop insurance 1968.

When dividing into the 415 districts the purpose was to form as uniform districts as possible with reference to the annual crop. The primary factors taken into consideration were soil and climate. In most cases districts have been made geographically compact. In some cases, the parishes were so heterogeneous from the viewpoint of agriculture that a division was considered necessary.

Tabell 1. SKÖRDEUPPSKATTNINGSOMRÅDEN EFTER ÅKERAREAL I HEKTAR OCH ANTAL BRUK-
NINGSENHETER¹

Antal bruk- nings- enheter	Åkerareal, ha								S:a
	-2000,0	2000,1 -3000,0	3000,1 -4000,0	4000,1 -7000,0	7000,1 -10000,0	10000,1 -15000,0	15000,1 -20000,0	20000,1-	
300	6	5	6	29	22	8	1		77
301- 400	2	11	8	48	25	21	6		121
401- 600		11	24	38	25	30	8	5	141
601- 800		2	6	29	9	7	3		56
801-1000			1	5	9	2		1	18
1001-				1		1			2
Summa	8	29	45	150	90	69	18	6	415

1) I den fullständiga rapporten, bilaga 2, lämnas uppgift på vilka skörde-
uppskattningsområden som tillhör respektive kategori.

Förteckning över tabeller och bilagor i den fullständiga rapporten över specialbearbetningen av materialet från 1966 års jordbruksräkning efter områdesindelningen i de objektiva skördeuppskattningarna och skördeskadeskyddet 1968

- Tabell 1 Areal åker med fördelning på ägd resp arrenderad mark, areal kultiverad betesmark, antal brukningsenheter i olika storleksgrupper. Uppgifter för skördeuppskattningsområden, län och hela riket. Brukningsenheter med mer än 2,0 hektar åker.
- Tabell 2 Dito för 8 produktionsområden och 3 riksområden.
- Tabell 3 Åkerns användning. Uppgifter för skördeuppskattningsområden, län och hela riket. Brukningsenheter med mer än 2,0 hektar åker.
- Tabell 4 Antal husdjur och traktorer. Uppgifter för skördeuppskattningsområden, län och hela riket. Brukningsenheter med mer än 2,0 hektar åker.
- Tabellerna
5-7 Samma uppgifter som i tabellerna 1, 3 och 4 avseende varje del av de delade församlingarna (jämte församlingssummor).
- Bilaga 1 Förteckning över skördeuppskattningsområden ingående i de 8 produktionsområdena.
- Bilaga 2 Förteckning över skördeuppskattningsområden (angivna med länsbokstav och områdesnummer) efter åkerareal i hektar och antal brukningsenheter.